

Danske Patienter og Lægevidenskabelige Selskaber:

Sådan sikrer vi en klog brug af sundhedsvæsenets ressourcer – til gavn for patienterne

Sundhedspersonale og ledelser på landets hospitaler oplever i disse år tilbagevendende sparerunder, der tvinger dem til at foretage lokale prioriteringer, der ofte ikke er fagligt velbegrundede.

Besparelserne skyldes en svag udvikling i samfundsøkonomien, en voksende andel af ældre og en stigning i udgifterne til ny medicin og nye behandlinger i både almen praksis og på hospitalerne.

Resultatet er et øget pres på de sundhedsprofessionelle, ældre medicinske patienter på gangene og en øget ulighed i tilbuddene til forskellige patienter og patientgrupper. Denne udvikling vil efter alt at dømme fortsætte, hvis vi ikke finder metoder til at bruge sundhedsvæsenets ressourcer mere rationelt og ikke formår at tage kloge beslutninger om sundhedsinvesteringer. Der er behov for løsninger, der kan sikre, at alle patienter får den rette behandling – hverken mere eller mindre.

Patienternes og de forskende lægers organisationer foreslår derfor, at vi i Danmark etablerer et nationalt råd for effektiv og rationel behandling i sundhedsvæsenet og tilknytter et videnscenter, der fokuserer på nye behandlinger og medicin i sundhedsvæsenet.

Det er holdningen hos Danske Patienter og Lægevidenskabelige Selskaber (LVS), at tiden er løbet fra de økonomiske prioriteringsmodeller, der i flere år har eksisteret i lande som England og Norge. Det er utidssvarende at styre efter gennemsnitsberegninger på effekter af behandlinger uden at tage hensyn til den eksisterende viden om, at der er store variationer i patienternes individuelle nytte af forskellige behandlinger.

Vi kan ikke acceptere, at man med økonomiske argumenter afskærer patienter fra behandlinger, der virker – heller ikke, når prisen er høj i forhold til det gennemsnitlige behandlingsudbytte. Det løser ikke sundhedsvæsenets økonomiske problemer, da det resulterer i en lang række nye udfordringer. Patienter med sjældne diagnoser er ofte blandt de patientgrupper, der benytter dyr medicin. Det er således et brud med det grundlæggende princip om let og lige adgang til behandling at afskære disse særlige patientgrupper fra behandling. Det betyder, at patienter, der har råd, selv køber medicinen, mens andre må undvære, som det for eksempel sker i Norge.

Vi mener, at vi i Danmark allerede råder over den ekspertise, der skal bruges ved etableringen af et nationalt behandlingsråd og et tilknyttet videnscenter for nye behandlinger. Vi har desuden adgang til store mængder af opdateret viden i form af de mange behandlingsvejledninger, der er udarbejdet af de lægelige specialer og af Sundhedsstyrelsen.

Danske Patienter og Lægevidenskabelige Selskaber anbefaler derfor:

Anbefaling 1

Et nationalt behandlingsråd

Der etableres et nationalt råd for effektiv og rationel behandling i sundhedsvæsenet. Rådet skal arbejde inden for afgrænsede områder med særlig betydning for patienterne og samfundsøkonomien og pege på løsninger, der sikrer alle patienter den bedst tilgængelige behandling. Rådet, der understøttes af et videnscenter, skal samle og erstatte de instanser, der i dag træffer beslutninger om nye lægemidler og behandlinger.

Anbefaling 2

En vejledende funktion

Rådet skal være smalt sammensat og bestå af faglige eksperter og repræsentanter for organisationer, patienter og pårørende, der har viden om, hvilke konsekvenser det har at leve med sygdom. Rådet skal have en vejledende funktion i forhold til beslutningstagere og klinisk praksis om rationel anvendelse af behandlingsmetoder.

Anbefaling 3

Rammer for beslutningskompetencer

Rådet skal inden for rammer, der skal afklares, have beslutningskompetencer om ibrugtagning af ny medicin og behandlingsmetoder. Rådet skal understøttes af faglige ekspertudvalg, der formulerer fagligt funderede anbefalinger. Rådet kan desuden inddrage relevante aktører gennem høringer med videre. Rådets arbejde og beslutninger skal være åbent og tilgængeligt for offentligheden, interessenter og beslutningstagere.

Anbefaling 4

Den bedste behandling til alle

Rådet skal understøtte, at alle patienter får den rette behandling ud fra lægefaglige vurderinger og patienters præferencer. Rådet skal sikre, at ny virksom medicin og nye behandlinger hurtigt kan tages i brug, skabe potentiale for bedre indkøbspriser og give beslutningstagere og myndigheder grundlag for at udpege, hvor der bør sættes ind for at opnå effektiviseringsgevinster, der ikke afskærer patienter fra den bedste behandling.

Anbefaling 5

Effektive behandlinger anvendes

For nye behandlinger, hvor den samlede positive effekt i forhold til eksisterende behandlinger er minimal (når der for eksempel tages højde for bivirkninger), skal rådet understøtte, at behandlingen ikke tages i brug som standardbehandling. Behandlingerne skal ikke bruges på patienter, der ikke har gavn af det, men bruges på de patienter eller patientgrupper, hvor man kan forvente positive effekter i forhold til de eksisterende behandlinger.

Anbefaling 6

Et nationalt videnscenter

Der etableres et videnscenter om nye behandlinger og medicin i sundhedsvæsenet. Videnscentret skal tilvejebringe den viden, der skal skabe grundlag for at træffe mere rationelle beslutninger om sundhedsinvesteringer – både ved indsamling og vurdering af eksisterende viden og ved at initiere klinisk forskning i effekten af nye behandlinger og ny medicin.

Anbefaling 7

En betydelig grad af autonomi

Videnscentret kan på eget initiativ gennemføre vurderinger og forskning, men skal som hovedregel agere på anmodning fra behandlingsrådet. Såvel råd som videnscenter skal have en betydelig grad af autonomi for at sikre, at rådgivningen bliver uafhængig på alle niveauer.

Se en mere detaljeret beskrivelse i bilag fra Danske Patienter og LVS.

Danske Patienter er paraplyorganisation for 18 medlemsorganisationer, der repræsenterer 80 patient- og pårørendeforeninger med tilsammen 870.000 medlemmer.

Lægevidenskabelige Selskaber er paraplyorganisation for 120 videnskabelige selskaber med 25.000 medlemmer.